

[Yde.]

Spørgsmaalet om Fordelingen af Statens Understøttelse til ubemidlede Elever paa Høj-, Landbrugs- og Husholdningsskoler op til Undersøgelse.

Det foreliggende Lovforslag om Ændring i Lov om Statstilskud til private Efterskoler tager Sigte paa at imødekomme de Ønsker, der er givet Udtryk for i den omtalte Betænkning. Det foreslaas saaledes ved en Ændring i Lovens § 3 at forøge Statens Støtte til Skolerne ved en Forhøjelse af Elevunderstøttelserne fra 6 til 12 Kr. maanedlig. En saadan Forhøjelse af Elevunderstøttelserne vilde, hvis denne Regel havde været lovfæstet i indeværende Finansaar, have medført en Forhøjelse af Statens Tilskud til Skolerne til Elevunderstøttelser paa 68 235 Kr. Det vil med andre Ord sige, at denne Forhøjelse af Tilskuddet vilde Skolerne have faaet, hvis det Lovforslag, som her er til Behandling, havde været Lov i indeværende Finansaar. Hvis denne Forøgelse af Elevunderstøttelserne vil bevirke — hvad man maa antage —, at Tilgangen til Skolerne forøges, vil det automatisk medføre, at Statens Elevtilskud i Henhold til Lovens § 1 forhøjes, hvilket selvsagt ogsaa vil bidrage til at forbedre Skolernes Økonomi. Da Fordelingen af Elevunderstøttelsen foreslaas foretaget af Ministeriet paa samme Maade som tidligere, før Loven af 1935 traadte i Kraft, kan jeg paa mit Partis Vegne med de Bemærkninger, jeg her har fremført, anbefale det foreliggende Lovforslag om Ændring i Loven om Statstilskud til private Efterskoler til velvillig Behandling og Gennemførelse her i Tinget.

Arnth Jensen: Naar man paa sin Vej træffer de første Foraarsbebudere, hvad enten det er Blomster eller det er Fugle, vækker det altid en vis forventningsfuld Glæde i ens Sind. Jeg vil gerne betragte det forelagte Lovforslag som en saadan Foraarsbebuder for den frie Skole i Danmark. Gang paa Gang har vi fra vor Side peget paa de ringe økonomiske Vilkaar, den frie Skole, saavel Børneskolen som Skolerne for den konfirmerede Ungdom, har her i vort Land, skønt Grundlovens § 83, der jo fastslaar, at Danmark vel har Undervisningspligt, men Skolefrihed, maa forstaas saaledes, at denne Skolefrihed bør underbygges med økonomisk Støtte fra Samfundets Side, saaledes at Skolefriheden ikke bliver en Ret, der er forbeholdt de mere bemidlede Hjem i Samfundet, men ogsaa en

Ret, og ikke blot en illusorisk Bestemmelse, for de fattige Hjem.

Det maa heller ikke glemmes, at jo mere Kravene til de offentlige Skolers Rammer strammes, og jo mere Betalingsværdien svækkes i de Kredse, hvorfra de private Skoler væsentlig har deres Elever, jo stærkere føles det økonomiske Tryk netop for dem, idet Kravene fra den offentlige Skole automatisk overføres paa dem. Naar jeg derfor betragter Lovforslaget som en Foraarsbebuder for de private Skoler, er det ud fra den Betragtning, at den høje Regering endelig har indset, at de ret karrige Tilskud, der hidtil er ydet, maa forhøjes, hvis denne Skoleform — den billigste for Samfundet — i det hele taget skal bevares.

Jeg maa maaske spøgende tilføje, at Lovforslaget ogsaa i anden Henseende kan opfattes som Foraarsbebuder, idet jeg erindrers, at da vi i 1935 havde Loven til Revision og vi rejste Kravet om en forøget Elevunderstøttelse, motiverede den daværende Undervisningsminister Afslaget med, at man vel havde Sympati med Tanken, men den finansielle Situation tillod ikke, at man gik til denne Udvidelse af Statsudgifterne. Ud fra den Udtalelse kan man maaske slutte, at der i Øjeblikket ogsaa er en Lysning at spore i dette Forhold.

Om selve Lovforslaget har jeg ikke meget at bemærke. Det fremkommer som Resultat af en Slags Kommission, bestaaende af to Embedsmænd fra Undervisningsministeriet og en Mand fra Efterskolerne, men det fremkommer vel ogsaa som en Imødekommen af en fornyet Henvendelse fra de private Efterskoler.

Paa Baggrund af de Beregninger, der findes i den Betænkning, der er omdelt her i Rigsdagen, maa man erkende, at Lovforslaget er en Imødekommenhed fra Regeringens Side, men samtidig maa det ogsaa siges, at det er kun et ganske lille Skridt, man her har taget. De Beregninger, der foreligger, viser klart, at det ikke just er nogen lukrativ Beskæftigelse at drive disse Skoler, heller ikke at være Lærer ved dem, og jeg vil straks sige, at vi betragter det Skridt, der er gjort, som for lille, og vi finder, at ikke alene Elevunderstøttelsen burde være sat højere op, men Skolerne burde ogsaa paa anden Maade være hjulpet. Imidlertid erkender vi, at det er et Fremskridt, og kan give Lovforslaget vor Tilslutning.

Samtidig ønsker jeg at sige, at hvis der er Mulighed for, at Lovforslaget kan blive